

Cercetări asupra faunei de lepidoptere (insecte) în zona de nord și vest a Olteniei

ION I. FIRU

IOAN M. STĂNOIU

În ultimii ani, autorii au efectuat intense cercetări asupra insectelor și în special a lepidopterelor din Nordul și Vestul Olteniei. Cu această ocazie, a fost recoltat material din Călimănești, Ocnele Mari, muntele Cozia, Cărbunești, Preajba, Cheile Oltețului, Novaci, Masivul Paring (valea Vacii, valea Gilortului, Rînca și vârful Păpușa), valea Sohodolului, Tismana, Baia de Aramă, Ponoare și Orșova. Rezultatele cercetărilor au fost parțial publicate în perioada 1965—1972.

În prezenta lucrare sînt semnalate 65 de specii de lepidoptere, dintre care 35 de specii sînt noi pentru entomofauna Olteniei. Unele specii ca: *Micropteryx myrtetella* Z., *Schiffermulleria stroemella* F., *Lampronia luzella* Hb., *L. rubiella* Bjerk, *Allophytes bimaculosa* L. și altele sînt rare pentru fauna României.

Prezentăm, în continuare, catalogul speciilor recoltate.

Familia Micropterygidae

1. *Micropteryx myrtetella* Z.*, numeroși M și F recoltați la 20. VI. 1967 în valea Vacii din Paring și valea Lotrului (Voineasa) la 10. VII. 1969.

Fluturii cu anvergură de 4—5 mm zboară în număr mare prin locurile umede, de-a lungul pîraielor, așezîndu-se pe plantele de *Impatiens noli* — tangere L. Specia a fost semnalată o singură dată de Rebel la Băile Herculane. Este răspîdită în Europa centrală.

Familia Incurvariidae

2. *Nematopogon panzerella* Hbn.* un M, Rînca — Paring la 30. VII. 1970. Specia zboară prin boschetele de *Vaccinium myrtillus* L.

3. *Lampronia luzella* Hb.*; 4 M colectați pe vârful Păpușa — Paring la 30. VII. 1970. Fluturile se adăpostește ziua în tufe de *Rhodod-*

*) Speciile asterate sînt noi pentru fauna Olteniei.

dendron L. și zboară seara ajungînd pînă în pășunile de la poalele muntelui.

4. *L. rubiella* Bjerk*; 3 M colectați pe pantele cu *Rhododendron* L. ale vîrfului Păpușa — Paring la 30. VII. 1970.

Familia Adelidae

5. *Nemtois metalicus* P.; numeroși M și F colectați în fînețele din Horezu și valea Latoriței la 14.VII.1971. Fluturii se hrănesc intens ziua pe inflorescențele de *Knautia arvensis* L. Fiind deranjați, țîșnesc în zbor la înălțimi mari.

6. *N. pfeiferellus* Hb.; 3 M colectați în apropierea gării Copăcioasa la 1. VIII. 1970. Fluturii se întîlnesc pretutindeni pe arbuștii de *Prunus spinosa* L.

7. *Adela degeerella* L.; 2 M colectați în timpul zilei la poalele muntelui Piatra Cloșani, pe tufe de *Quercus* sp. la. 18. VI. 71.

8. *A. viridella* Sc.; 2 M și 1 F în pădurea Cărbunești la 11.V. 1972 zburînd în semiobscuritatea tufelor. Specia a fost colectată și în pădurea Cernele — Craiova la 23. IV. 1972. Este citată la Timișoara, Cluj.

9. *A. leucocerella* Sc.*; numeroși M și F colectați la Stațiunea experimentală Preajba la 11. V. 1972. Fluturii se hrănesc pe inflorescențe de Crucifere numai cînd lumina soarelui este puternică și chiar dacă bate vînt puternic. Se ascund pe dosul frunzelor la cea mai ușoară înourare.

11. *Nemophora swammerdamella* L.; 2 M în pădurea Novaci la 14. VI. 1970 în luminișuri. Specia a fost semnalată și în împrejurimile Craiovei.

Familia Tineidae

12. *Nemapogon granellus* L.; numeroși M și F colectate în cabana silvică Poiana Plaiului din munții Latoriței la 18. VII. 1971.

13. *N. arcellus* F.*; 2 M colectate în cabana Poiana Plaiului — Latorița la 18. VII. 1971.

14. *N. personellus* P. et M. numeroși M și F în cabana silvică Poiana Plaiului — Latorița la 19. VII. 1971. Specia a fost semnalată și în împrejurimile Craiovei.

15. *N. cloacellus* Hw.; 3 M colectați în cabana Poiana Plaiului — Latorița la 19. VII. 1971. Larva se dezvoltă în ciuperca *Merulius lacrimans*.

16. *Haplotinea ditella* P. et Diak.; 2 M în cabana Poiana Plaiului — Latorița, la 19. VII. 1971. Ca și la specia precedentă, larva se dezvoltă în ciuperca *Merulius lacrimans*.

17. *H. insectella* F*; 1 M în cabana silvică Poiana Plaiului — Latorița la 18. VII. 1971.

Familia Argyrestidae

18. *Argrestia nitidella* F.; numeroși M în pădure și livezi de pruni la Novaci la 18. VI. 1970. Fluturii zboară seara în coroana prunilor, iar ziua se ascund pe dosul frunzelor.

Familia Gelechiidae

19. *Atramaea leuchoptera* Stgr*; 4 M în cabana Poiana Plaiului — Latorița la 19. VII. 1971.

Familia Oecophoridae

20. *Oecophora staintoniella* Z.; numeroși M și F colectați în pădurea Cărbunești la 11. V. 1972. A fost semnalată pentru *Oltenia* la Călimănești — Vilcea și Stîngăceaua — Mehedinți. Fluturii zboară pe puleți de *Quercus*.

21. *Schiffermulleria similella* Hb.; numeroși M și F la 18. VII. 1971, în cabana Poiana Plaiului — Latorița. Larva se dezvoltă împreună cu larvele a numeroase *Tineidae* în ciuperca *Merulius lacrimans* care a invadat cabana.

22. *Sch. stroemella* F.*; 3 F la 18. VII. 1971 în cabana silvică Poiana Plaiului — Latorița. Larva se dezvoltă în aceeași ciupercă cu specia precedentă. A fost semnalată în munții Cîbinului și de Rebel la Băile Herculane.

Familia Alucitidae

23. *Orneocrepusculella* Z. et E.*; 1 M la Călimănești colectat seara, la lumină artificială la 15. VI. 1972.

Familia Cochlididae

24. *Cochlidon limacodes* Hufn.* 1 F la Horezu la 2. VII. 1970. Fluturile zboară în ierburile de la marginea pădurii.

Familia Zygaenidae

25. *Procris statice* L.; numeroși M și F colectați în finetele din munții Latoriței la 16. VII. 1971. Fluturile se hrănesc pe inflorescențe de *Knautia arvensis* L.

26. *Zygaena carniolica* L.*; 1 M Călimănești la 10.V.1968 în finețe.

27. *Zygaena ephialtes* f. *medusa* Pall.*; 1 M Călimănești la 18.VII.1968 prin finețe.

Familia Crambidae

28. *Catoptria pinella* L.*; numeroși M și F colectați în stațiunea Rinca — Paring la 30.VII.1970.

Familia Geometridae

29. *Brephos parthenias* L.*; 1 M Călimănești la 20.IV.1970, zburînd ziua.

30. *Cidaria truncata* Hufn.; 1 M Cheile Oltețului la 10.VII.1971.

31. *Calospilos sylvata* Scop.* 1 M zburînd la 20.VI.1967 prin făgetul de pe valea Vacii — Paring.

32. *Alsophila aescularia* Scop.; 1 M colectat seara la lumină artificială la Călimănești la 10.IV.1970.

33. *Apocheima hispidaria* Den. et. Schiff.; 2 M Călimănești la 10.IV.1970. Specia a fost semnalată și în împrejurimile Craiovei.

34. *Lycia hirtaria* Cl.; 1 M la Călimănești la 15.IV.1970.

35. *Biston strataria* Hfn.; 2 M la Călimănești la 12.IV.1970. Specia este răspândită în toată Oltenia.

Familia Notodontidae

36. *Drymonia querna* F* 1 M la Călimănești la 15.VII.1970. Rar întâlnită în Oltenia.

37. *Odontosia carmelita* Esp.* 1 M la Călimănești la 22.IV.1970.

38. *Laphopteryx capucina* L.*; 1 M la Călimănești la 1.VII.1971. Zboară în exemplare izolate în zona montană a Olteniei.

39. *Ptiolophora plumigera* Esp.*; 1 M la Călimănești la 18.XI.1972. Specia este răspândită în toată Oltenia, fiind și la Craiova și Fint nele (leg. D. Pîrvescu).

40. *Thaumatopoea procesionea* L.; 1 M la Călimănești la 1.VII.1971. Este o specie care uneori produce pagube importante în păduri.

Familia Lymantriidae

41. *Dasychira pudibunda* L.*; 1 M colectat pe valea Lupșei — Bain de Aramă, la 15.V.1970.

42. *Lpmantria monacha* L.; 2 M colectați în Cheile Oltețului la 15.VII.1971. A fost semnalată și în masivul Paring, la Rinca.

Familia Noctuidae

43. *Mesogona acetosellae* Den. et Schiff. 2 M la Călimănești la 10. IV. 1970.
44. *Orthosia incerta* Hufn.; 2 M la Călimănești la 15. IV. 1970. Specie dăunătoare răspândită și în împrejurimile Craiovei.
45. *Lithophane ornitopus* Hfn.* 2 M și 4 F. Colectați la 16. IV. 1970 la Călimănești.
46. *Allophyes bimaculosa* L.*; 1 M la Călimănești la 16. IV. 1970.
47. *Griposia aprilina* L.; 1 M la Călimănești la 12. IV. 1970. Este o specie rar întâlnită în R.S. România.
48. *Diloba coeruleocephala* L.; 3 M și 1 F la Călimănești la 20. X. 1971. Este răspândită în toată Oltenia.
49. *Agrotis venustula* Hb.*; 2 M la Călimănești la 12. VIII. 1970.
50. *Euclidia deceptor* Hb.*; 1 M colectat pe valea Vacii — Paring, la 20. VI. 1967. Zboară printre fagi tineri.

Familia Arctiidae

51. *Pelosia muscerda* Hfn.* 2 M la Ocnele Mari, la 8. VIII. 1964.
52. *P. obtusa* H.S.* 1 M la Orșova, la 24. IX. 1968.
53. *Eilema deplana* Esp.; 3 M din Ocnele Mari, Călimănești și Orșova, între 17. VIII. — 24. IX. 1968.
54. *E. complana* L.; numeroși M și F la Călimănești și Orșova între 13. VIII. — 24. X. 1968.
55. *E. caniola* Hb.*; 3 M în ierburile de la Ponoare — Baia de Aramă la 5. V. 1968. Răspândită în zona montană a R.S. România.
56. *E. palliatella* Scop.*; 2 M la Călimănești la 11. VIII. 1966.
57. *E. lutarella* L.*; 2 M la Călimănești la 14. VIII. 1966.
58. *E. pallifrons* Z.*; 1 M la Călimănești la 22. VIII. 1967.
59. *Cybosia mesomella* L.*; 1 M în Cheile Sohodolului la 28. VI. 1965.
60. *Setina irrorella* L.*; 3 M în ierburile de la Ponoare la 5. V. 1968.
61. *Endrosa roscida* Den. et Schiff.*; 1 M la Novaci la 28. V. 1959. Comună în regiunea subcarpatică a R.S. România.
62. *Euprepia cribraria panonica* Daniel*; 2 M, la Călimănești la 22. VIII. 1957.
63. *Parasemia plantaginis carpathica* Daniel*; 3 M pe muntele Cozia la 2. VIII. 1967. A fost semnalată și în masivul Paring.
64. *Arctinia caesarea* Göze*; 1 F la Călimănești la 26. V. 1971. Este o specie mai rară, colectată de Ostrogovici la Azuga, Cluj, Slănic.

Familia Attacidae

65. *Eudia spini* Den. et Schiff. ; 1 F la Călimănești la 12.VI.1967.
Specia zboară și în împrejurimile Craiovei.

Concluzii :

În prezenta notă sînt semnalate 65 de specii de lepidoptere care aparțin la 17 familii. Dintre acestea 35 sînt citate pentru prima dată în Oltenia. Adăugate la cele 908 specii citate în lucrări anterioare, numărul total al lepidopterelor cunoscute din Oltenia se ridică la 942 specii și 12 așerații. Lucrarea semnalează unele specii dăunătoare cum sînt *Drymonia querna* F., *Dasychira pudibunda* L., *Lymantria monacha* L. care produc în unii ani importante pagube în păduri.

B I B L I O G R A F I E

1. Alexinschi A. și Peiu M. (1954). — Contribuțiuni la cunoașterea lepidopterelor din Oltenia (com. Căciulătești și pădurea Roaba și Sadova, reg. Craiova). Bul. St. Acad. R.P.R. t. VI., 1, Iași.
2. Alexinschi A. și König Fr. (1963). — Contribuțiuni la cunoașterea faunei de lepidoptere din munții Lotru și Paring. — S.S.N.G. Comunic. zool. vol. II, Buc.
3. Bobîrnac B. (1966). — Contribuții la cunoașterea entomofaunei zonei subcarpatice a Olteniei (I). Inst. Agr. Craiova, VIII.
4. Bobîrnac B. (1967) și Stănoiu I. — Contribuții la cunoașterea entomofaunei masivului Paring (5) Bul. șt. Univ. Craiova, Nr. IX.
5. Bobîrnac B. (1971) și Stănoiu I. — Contribuții la cunoașterea entomofaunei din zona montană a Olteniei (III) — Studii și cercetări, Mon. Nat. Craiova.
6. Caragea A. (1903). — Bul. Soc. șt. 12 ; 5—6, București.
7. Czekelius D. (1917). — Verh. Mitt. Sieb. Vereinis, 47, Sibiu.
8. Popescu Gorj, A. (1964). — Catalogue de la collection des lépidoptères prof. A. Ostrogovich — București.
9. Popescu Gorj, A. (1965). — Les microlépidoptères de la region de Suceava (R.S.R.). Trav. Mus. Gr. Antipa vol. V. — Buc.
10. Stănoiu I. (1965) și Fîru I. — Contribuții la studiul Pyralididaeelor. (Lepidoptera) din Oltenia. Rev. Muz. nr. spec. Buc.
11. Stănoiu I. (1965) și Bobîrnac B. — Contribuții la studiul lepidopterelor din Oltenia. (I). S.S.N.G. Com. Zool. vol. III, Buc.
12. Stănoiu I. (1967) și Bobîrnac B. — Ibidem (II), idem vol. V. Buc.
13. Stănoiu I. (1968) și Nemeș I. — Cercetări asupra faunei Carposinidae (Lepidoptera) în R.S.R. Rev. biol. seria zool. nr. 2 Buc.
14. Stănoiu, I. (1968) și Nemeș I. — Schiffermulleria bruandella Reg. (Oecophoridae — Lepidoptera) în fauna R.S.R., idem nr. 5 Buc.
15. Stănoiu, I. (1968). — Noi date asupra microlepidopterelor din Oltenia. Bul. șt. Univ. Craiova, nr. X.
16. Stănoiu, I. (1968) și Bobîrnac B. — Noi contribuții asupra macrolepidopterelor din Oltenia (III) Bul. șt. univ. Craiova, nr. X.
17. Contribuții la studiul Tortricidelor (Lepidoptera) din Oltenia. An. Univ. Cv. vol. II.
18. Stănoiu I. (1971). — Cercetări noi asupra faunei de microlepidoptere (Insecta) din Oltenia (VI) Studii și cercet. Subcom. mon. nat. Oltenia.
19. Stănoiu I. (1972). — Noi contribuții la studiul Tortricidelor din Oltenia (II), Stud. și cerc. ocrot. nat. Gorj.

Legendă : M = mascul ;
F = femelă.